

Onderzoek en advies toeristenbelasting en forensenbelasting gemeente Steenwijkerland

Rapportage in opdracht van gemeente Steenwijkerland
Uitgevoerd door ZKA Leisure Consultants

Gré Beekers
Ronald Haagen

's-Hertogenbosch, 24 oktober 2019

Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Vraagstelling en resultaat	3
1.3 Leeswijzer	3
Hoofdstuk 2. Aanbod verblijfstoerisme	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Wijze van analyse	4
2.3 Aanbodoverzicht	4
Hoofdstuk 3. Omvang en ontwikkeling toeristen- en forensenbelasting	9
3.1 Inleiding	7
3.2 Toeristenbelasting	7
3.3 Forensenbelasting	10
Hoofdstuk 4. Conclusies en aanbevelingen	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Conclusies	12
4.3 Aanbevelingen	13

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Steenwijkerland ontvangt steeds meer bezoekers/toeristen, met name door de aantrekkingskracht van de kern Giethoorn. Dit betreft zowel dag- als verblijfsbezoek. De forse stijging van het bezoek lijkt echter onvoldoende terug te zien in de opbrengst van de toeristen- en forensenbelasting. Daarom heeft de gemeente ZKA verzocht hiernaar onderzoek te doen en tevens advies uit te brengen of en zo ja hoe de opbrengsten kunnen toenemen, in lijn met de stijgende kosten van de gemeente én rekening houdend met de concurrentiepositie van het toeristisch bedrijfsleven.

1.2 Vraagstelling en resultaat

In dit onderzoek beantwoorden we de volgende vragen:

- Hoe ziet het toeristische verblijfsaanbod (inclusief tweede woningen) in de gemeente Steenwijkerland eruit en hoe heeft dit zich de afgelopen vijf jaren ontwikkeld?
- Komt dit aanbod overeen met de accommodaties waaraan toeristen-en forensenbelasting wordt geheven?
- Hoe heeft de opbrengst van de toeristenbelasting (zowel forfaitair als niet-forfaitair) en forensenbelasting in de gemeente Steenwijkerland zich ontwikkeld in de afgelopen vijf jaren?
- Zijn daarbij opvallende verschillen te zien tussen categorieën (hotels, campings, vakantieparken, Bed & Breakfasts, etc.)?
- Hoe zit de heffingssystematiek van toeristenbelasting en de hoogte van de tarieven in de gemeente eruit en hoe verhoudt dit zich tot 4-5 vergelijkbare gemeenten?;
- Geeft dit onderzoek aanleiding om te adviseren de toeristenbelasting of forensenbelasting anders in te richten?
- Zijn er, op hoofdlijnen, naast toeristen-en forensenbelasting nog andere wijzen om de opbrengst van toeristisch bezoek voor de gemeente te verhogen?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt aandacht besteed aan het aanbod en de samenstelling daarvan. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de toeristenbelasting, forensenbelasting en de ontwikkeling daarvan. Hoofdstuk 4 sluit af met conclusies en aanbevelingen.

Hoofdstuk 2. Aanbod

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het huidige aanbod aan verblijfsaccommodaties in de gemeente Steenwijkerland en wordt dit vergeleken met 2014. In 2.2. wordt ingegaan op de wijze waarop het bestand is geanalyseerd, in 2.3. worden de resultaten daarvan weergegeven. Aangezien we alleen over het huidige aanbod beschikken (en niet over het aanbod van vijf jaren geleden), gaan we daarna in op de belangrijkste ontwikkelingen van het aanbod op basis van het bestand van de toeristenbelasting.

2.2. Wijze van analyse

De gemeente Steenwijkerland heeft een bestand opgesteld met de verblijfsaccommodaties in de gemeente. Dit bestand betrof 349 aanbieders. Daarnaast heeft ZKA een bestand toeristenbelasting ontvangen. Beide bestanden zijn naast elkaar gelegd. Daaruit bleek dat:

- Het aanbodbestand 86 dubbele records bevatte. Deze zijn uit het aanbod verwijderd. Vaak betrof dit Bed-and Breakfasts en losse vakantiewoningen. Soms betrof dit een vermelding van twee typen accommodaties op 1 adres, in dat geval is de accommodatie niet verwijderd;
- Er 78 bedrijven wel in het aanbodbestand stonden, maar niet in de toeristenbelasting voorkwamen. Dit is nader onderzocht en besproken met de gemeente Steenwijkerland. Voor alle 78 werd duidelijk waarom deze bedrijven niet in het aanbodbestand stonden. Hieruit bleek dat een deel van het aanbod werd onderzocht, alsnog een aanslag werd opgelegd of dat er sprake was van handhaving. Deze accommodaties zijn in het aanbod gehandhaafd. Een deel van de bedrijven bleek verder gestopt te zijn met toeristische verhuur (35 bedrijven). Deze bedrijven zijn wel uit het aanbodbestand verwijderd;
- Omgekeerd waren er 59 accommodaties die niet in het aanbodbestand voorkwamen, maar wel toeristenbelasting betaalden. Deze zijn alsnog aan het aanbod toegevoegd;
- In totaal resteren 285 accommodaties. Van deze accommodaties is zoveel mogelijk de capaciteit verzameld via deskresearch (aantal kampeerplaatsen, aantal vakantiewoningen, aantal ligplaatsen, etc.). Indien de capaciteit niet vindbaar is, is deze geschat op basis van gemiddelden in de rest van de gemeente. De totale capaciteit blijft daarmee een raming.

Na deze wijziging komt het aanbodbestand en het bestand van toeristenbelasting vrijwel geheel overeen.

2.3. Aanbodoverzicht

Uit de analyse wordt duidelijk dat de gemeente Steenwijkerland een fors aanbod in verblijfstoerisme heeft. Het aanbod bestaat uit circa 275 accommodaties met in totaal circa 6.600 eenheden (vakantiewoningen, hotelkamers, ligplaatsen, kampeerplaatsen, etc.) met naar schatting circa 25.700 slaapplekken. Het accent ligt op slaapplekken op campings en in vakantiewoningen, waar circa 73% van de slaapplekken is gelegen.

Met circa 1.200 ligplaatsen vormen de jachthavens ook een fors aanbod in het verblijfstoerisme in de gemeente Steenwijkerland (er zijn ook enkele ligplaatsen gelegen bij (vakantie)woningen).

Uit de onderstaande tabel blijkt de omvang van het aanbod.

Tabel 2.1 Verblijfsaanbod gemeente Steenwijkerland

TYPE EENHEID	AANTAL EENHEDEN	AANTAL SLAAPPLAATSEN (RAMING)
HOTELKAMERS	309	618
B & B KAMERS	169	338
JAARPLAATSEN	1.026	4.104
SEIZOENPLAATSEN	264	1.056
TOERISTISCHE KAMPEERPLAATSEN	2.413	9.652
CAMPERPLAATSEN	106	424
VERHUURACCOMMODATIES (OP CAMPINGS)	435	1.740
GROEPSACCOMMODATIES (KAMERS)	206	1.236
VAKANTIEWONINGEN	502	2.008
LIGPLAATSEN (M.N. IN JACHTHAVENS)	1.195	4.481
TOTAAL	6.625	25.657

Uit de tabel blijkt het forse aantal slaappleatsen op campings, in vakantiewoningen, maar ook in jachthavens. Met circa 950 slaappleatsen is het aandeel van hotels en bed- and breakfasts relatief beperkt.

Naast dit aanbod zijn er nog 2.380 tweede woningen in de gemeente Steenwijkerland (bron: forensenbelasting gemeente Steenwijkerland) met naar schatting circa 10.000 slaappleatsen. Het totaal aan slaappleatsen komt daarmee op circa 35.000. Dat is meer dan drie grote steden (Rotterdam, Den Haag en Maastricht) bij elkaar en circa 40% van de hotelcapaciteit van Amsterdam. Dit geeft aan hoe fors het aanbod is in de gemeente Steenwijkerland.

Ontwikkeling van het aanbod

De ontwikkeling van het aanbod tussen 2014-2018 kan niet exact geschetst worden, want we beschikken niet over een aanbodbestand uit 2014 met de capaciteiten en de aantallen van dat jaar.

Op basis van een globale vergelijking van de accommodaties die toeristenbelasting betaalden in 2014 en 2018 blijkt dat er per saldo drie hotels zijn bijgekomen.

Bij de vakantiewoningen wordt duidelijk dat het aanbod behoorlijk is toegenomen, met enkele honderden woningen, door de komst van Roompot Vakantiepark Giethoorn en het park Bodelaake. Het aanbod aan campings en Bed- and breakfasts groeide licht, het aanbod aan groepsaccommodaties bleef gelijk en het aantal (forfaitaire belaste) vaste ligplaatsen daalde met 100 plaatsen. Op basis van de afname van forfaitair belaste vaste staanplaatsen wordt duidelijk dat ongeveer de helft van de vaste plaatsen (vaak jaarplaatsen) op campings is opgeheven.

Het aantal tweede woningen daalde in 2014-2018 licht van 2.448 naar 2.381 (circa 3%).

Hoofdstuk 3. Ontwikkeling toeristen-en forensenbelasting

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt de huidige stand van zaken en de ontwikkeling van de forensen-en toeristenbelasting aan bod. Als eerste analyseren we de ontwikkeling van de toeristenbelasting (3.2.). Vervolgens gaan we in op de forensenbelasting (3.3.).

3.2 Toeristenbelasting

Omvang

Er werden in 2018 circa 300 aanslagen opgelegd, waarvan sommige adressen meerdere keren in het bestand voorkomen, omdat er sprake was van meerdere typen heffingen of meerdere typen accommodaties op dat adres.

Opbrengst en ontwikkeling

De totale opbrengst was € 604.168 in 2018. Deze kan nog iets oplopen omdat enkele aanslagen nog definitief moeten worden vastgesteld.

In onderstaande tabel wordt de verdeling van overnachtingen weergegeven, ingedeeld naar de categorieën die bleken uit het aanbodbestand. De accommodatie is daarbij ingedeeld naar de hoofdactiviteit (ook al zijn er meerdere type accommodaties op één adres). De indeling naar categorie is hierdoor een benadering. Aangezien het tarief overigens € 1,- per overnachting is, is het aantal overnachtingen gelijk aan de opbrengst in euro's.

Tabel 3.1 Toeristenbelasting gemeente Steenwijkerland (2018)

TYPE ACCOMMODATIE	AANTAL OVERNACHTINGEN/OPBRENGST	AANDEEL
HOTELS	96.369	16%
BED- AND BREAKFASTS	27.733	5%
CAMPINGS	181.530	30%
VAKANTIEWONINGEN	188.210	31%
GROEPSACCOMMODATIES	36.051	6%
JACHTHAVENS	74.275	12%
TOTAAL	604.168	100%

Uit de tabel wordt het forse aandeel van verblijfsrecreatie al duidelijk: het aandeel van overnachtingen op campings en in vakantiewoningen is 61% van het totaal. In 2014 was de opbrengst ruim 6% lager. De verdeling was toen:

Tabel 3.2 Toeristenbelasting gemeente Steenwijkerland (2014)

TYPE ACCOMMODATIE	AANTAL OVERNACHTINGEN/OPBRENGST	AANDEEL
HOTELS	42.701	8%
BED- AND BREAKFASTS	22.709	4%
CAMPINGS	191.668	34%
VAKANTIEWONINGEN	188.323	33%
GROEPSACCOMMODATIES	48.590	9%
JACHTHAVENS	73.634	13%
TOTAAL	567.625	100%

Uit de verschillen blijkt dat de opbrengst met name groeide door een sterke toename van het aantal overnachtingen in hotels, waar in 2018 ruim 2 keer zoveel werd overnacht als in 2014. Ook bij B & B's was een lichte groei te zien. Het aantal overnachtingen op campings nam af met circa 5%. Het aantal overnachtingen in jachthavens en vakantiewoningen stabiliseerde. Opvallend genoeg was er per saldo geen groei te zien in de categorieën vakantiewoningen en campings, al vormt deze samen wel het grootste deel van het aanbod.

Systematiek en tarief

Het huidige tarief is € 1,- per overnachting. Dit tarief is sinds 2014 gelijk gebleven. De aanslag (op basis van het aantal overnachtingen) wordt vastgesteld op basis van vier verschillende systematieken:

- Een overnachtingsregister, gesplitst voor jachthavens (passanten) en overig;
- Een aantal vaste plaatsen (op campings) met een forfaitair aantal overnachtingen;
- Een aantal ligplaatsen (in jachthavens), met een forfaitair aantal overnachtingen;
- Een aantal slaapplekken, met een forfaitair aantal overnachtingen.

Tabel 3.3 Toeristenbelasting gemeente Steenwijkerland (2018)

TYPE HEFFING	AANTAL OVERNACHTINGEN/OPBRENGST	AANDEEL
NACHTREGISTER (INCL. PASSANTEN)	420.175	70%
VASTE STAANPLAATSEN	80.220	13%
VASTE LIGPLAATSEN	36.333	6%
VAST AANTAL SLAAPPLAATSEN	67.440	11%
TOTAAL	604.168	100%

Het grootste deel van de opbrengst van de toeristenbelasting (70%) komt voort uit overnachtingen die worden bijgehouden met een nachtregister. Het resterende deel (30%) wordt forfaitair geheven: voor ligplaatsen in jachthavens of vaste plaatsen op campings. Een ander deel wordt geheven op basis van een vast aantal slaapplaatsen (met name voor Bed-& breakfasts en vakantiewoningen). De heffingssystematiek en de tarieven van de toeristenbelasting en forensenbelasting bleven de afgelopen jaren ongewijzigd. Uit de ontwikkeling wordt het volgende duidelijk:

- De forfaitaire heffingen voor vaste plaatsen op campings namen af met 45%, omdat het aantal vaste plaatsen op campings iets daalde (de gemeente geeft aan dat op beperkte schaal jaarplaatsen zijn vervangen door verhuur-accommodaties), maar ook omdat meer campingexploitanten kozen voor een nachtregister in plaats van een forfaitaire heffing;
- Het aantal niet-forfaitaire overnachtingen nam ook toe door groei van overnachtingen in hotels, en B & B's. In jachthavens en vakantiewoningen bleef het aantal overnachtingen ongeveer gelijk.

In 2014 werd nog 58% van de overnachtingen forfaitair geheven. De toename van 42% naar 70% niet-forfaitair is dus fors te noemen en wordt veroorzaakt door toename van overnachtingen in niet-forfaitaire categorieën en meer campingexploitanten die kiezen voor een niet-forfaitaire heffing.

Vergelijking tarief met andere gemeenten

Het huidige tarief van de toeristenbelasting in de gemeente Steenwijkerland is € 1,- per overnachting. Dat is lager dan het provinciale gemiddelde in Overijssel (€ 1,12), Drenthe (€ 1,23), Groningen (€ 1,46), Gelderland (€ 1,42) en Friesland (€ 1,63). Het gemiddelde van Oost- en Noord-Nederland is daarmee € 1,36. Omdat regio niet alles zegt, hebben we het tarief ook vergeleken met 12 andere toeristische gemeenten die, net als Steenwijkerland, beschikken over een omvangrijk toeristisch verblijfsaanbod.

Tabel 3.4. Vergelijking tarief toeristenbelasting (2019)

GEMEENTE	TARIEF PER OVERNACHTING
WESTERVELD	€ 1,10
OMMEN	€ 1,00
SUDWEST-FRYSLAN	€ 1,25
COEVORDEN	€ 1,25
NUNSPEET	€ 1,10
BERGEIJK	€ 3,50
VEERE	€ 1,25
GULPEN-WITTEM	€ 1,35
BERGEN (NH)	€ 1,80
ZEEWOLDE	€ 1,60
AMELAND	€ 1,55
TEXEL	€ 1,85
GEMIDDELD	€ 1,55

Een vergelijking met 12 andere toeristische gemeenten (zowel in de omgeving van Steenwijkerland als daarbuiten) laat een gemiddeld tarief van € 1,55 per overnachting zien. Het tarief van € 1,- per overnachting in de gemeente Steenwijkerland is daarmee relatief laag.

3.3 Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven over bezitters van woningen die niet-ingezetten zijn en waarvan de eigenaar de woning niet verhuurt. Het tarief in 2018 is 0,481% van de WOZ-waarde met een minimum van € 180,- per jaar. Het tarief en de heffingssystematiek zijn sinds 2014 ongewijzigd gebleven. Het betrof in 2018 2.381 woningen, conform een opgave van de gemeente Steenwijkerland. De opbrengst van de forensenbelasting in 2018 was circa € 800.000 per jaar, een afname sinds 2014 van circa 3%.

Het aantal woningen bedroeg toen nog 2.448. De daling is dus alleen veroorzaakt door een daling van het aantal woningen.

Tabel 3.5 Forensenbelasting gemeente Steenwijkerland (2018)

JAAR	AANTAL WONINGEN	OPBRENGST
2014	2.448	€ 842.970
2018	2.381	€ 800.507

Hoofdstuk 4. Conclusies en aanbevelingen

4.1. Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op de conclusies (4.2.) en aanbevelingen (4.3.).

4.2. Conclusies

Op basis van de voorgaande hoofdstukken trekken we de volgende conclusies:

Aanbod

In de gemeente Steenwijkerland is een fors aanbod van verblijfstoerisme aanwezig. Er zijn niet of nauwelijks aanbieders die niet in de toeristenbelasting zijn betrokken. Het accent in het aanbod ligt op campings, vakantiewoningen en bungalowparken. In totaal telt het aanbod zo'n 6.500 eenheden met circa 24.500 slaapplekken, waarvan circa 73% van de slaapplekken te vinden is in (verhuurde) vakantiewoningen en op campings. Daarnaast kent de gemeente nog zo'n 2.400 tweede woningen voor recreatief eigen gebruik.

Uit een vergelijking van de opgaves toeristenbelasting 2014 en 2018 blijkt dat er per saldo drie hotels zijn bijgekomen. Bij de vakantiewoningen wordt duidelijk dat het aanbod behoorlijk is toegenomen door de komst van Roompot Vakantiepark Giethoorn en het park Bodelaake. Het aantal vaste plaatsen op campings halveerde, maar het aantal overnachtingen op campings op toeristische plaatsen en/of verhuuraccommodaties nam sterk toe en compenseerde dit grotendeels.

Toeristenbelasting

De opbrengst van de toeristenbelasting is sinds 2014 met in totaal 6,4% toegenomen tot circa € 600.000. De opbrengst groeide vooral door een sterke toename van het aantal overnachtingen in hotels, waar in 2018 circa 2 keer zoveel werd overnacht als in 2014. Ook in B & B's was een lichte groei te zien. Het aantal overnachtingen op campings nam af met circa 5%. Jachthavens en vakantiewoningen stabiliseerden.

Het grootste deel van de opbrengst van de toeristenbelasting (70%) komt voort uit overnachtingen die worden bijgehouden met een nachtregister. Het resterende deel (30%) wordt forfaitair geheven, met name voor ligplaatsen in jachthavens of vaste plaatsen op campings. De heffingssystematiek bleef de afgelopen jaren ongewijzigd. Uit de ontwikkeling wordt duidelijk dat het aantal forfaitaire overnachtingen voor vaste plaatsen op campings is gehalveerd. Er zijn nu veel meer accommodaties die per overnachting betalen, aangezien 58% in 2014 nog forfaitair werd geheven.

Het tarief van € 1,- per overnachting bleef sinds 2014 ongewijzigd. Een vergelijking met de tarieven van de gemeente Steenwijkerland met andere gemeenten met een fors toeristisch aanbod (zie het voorlaatste hoofdstuk) leert dat het tarief van € 1,- relatief laag is.

De gemeente Steenwijkerland kan gerekend worden tot de meest toeristische gemeenten van Overijssel en de noordelijke regio (en zelfs van Nederland. Een vergelijking met 12 andere gemeenten met een toeristisch aanbod resulteerde in een gemiddelde van € 1,55 per nacht.

Forensenbelasting

De opbrengst van de forensenbelasting nam van 2014 tot 2018 licht af met 3% door een even zo grote afname van het aantal tweede woningen, tot circa € 800.000,- (op basis van 2.381 woningen). Het tarief in 2018 is 0,481% van de WOZ-waarde van de woning met een minimum van € 180,- aan belasting per woning per jaar. Het tarief en de heffingssystematiek zijn sinds 2014 gelijk gebleven.

De tarieven voor de forensenbelasting verschillen sterk per gemeente. Steenwijkerland hanteert een minimumtarief van € 180, waar veel gemeenten één tarief of een maximumtarief van enkele honderden euro's per jaar hanteren. Landelijke openbare gegevens hierover ontbreken echter. De tarieven zijn daarmee relatief hoog (sommige gemeente heffen circa 0,1% of 0,2% van de WOZ-waarde). Aangezien de gemiddelde waarde van een tweede woning met forensenbelasting in Steenwijkerland op circa € 70.000 ligt (waarschijnlijk door een relatief grote hoeveelheid chalets), zullen de gemiddelde jaarlijkse kosten voor de meeste eigenaren echter beperkt blijven tot circa € 330,- per jaar ($€ 70.000 \times 0,481\%$).

4.2 Aanbevelingen

Toeristen- en forensenbelasting

Het tarief van de toeristenbelasting in Steenwijkerland ligt niet in lijn met andere zeer toeristische gemeenten. Een vergelijking met 12 andere gemeenten met een fors verblijfstoeristisch aanbod resulteert in een gemiddelde van € 1,55 per nacht. Dit rechtvaardigt dat ook de gemeente Steenwijkerland haar tarief verhoogt, zeker in het licht van de hoogte van het tarief dat al 7 jaar niet meer is aangepast. Daarbij zou de stijging per jaar wel beperkt moeten zijn, om de ondernemers niet te veel te belasten en dit ook te bezien in het licht van de evt. stijging van andere lasten. Dit betekent een gematigde groei (in enkele jaren) naar (of in de richting van) het gemiddelde tarief voor een zeer toeristische gemeente. Tegelijkertijd moet vanuit concurrentiepositie ook het tarief in Oost- en Noord Nederland in ogenschouw genomen worden, dat gemiddeld wat lager ligt met € 1,36 per nacht (gemiddelde van de 5 provincies).

Ook zou beter gecommuniceerd kunnen worden wat de gemeente nu al aan uitgaven doet ten gunste van het toerisme zoals verbetering infrastructuur, aanleg voorzieningen, beheer en onderhoud et cetera zodat ondernemers meer ervaren dat op dat gebied al veel gebeurt.

Uit onderzoek voor RECRON door ZKA bleek dit voorjaar (2019) dat de toeristenbelasting gemiddeld 4,5% van de omzet (incl. BTW) van een toeristisch ondernemer is. Een stijging van bijvoorbeeld 10% betekent dan een relatief beperkt verlies van omzet / verhoging van de ondernemerslasten (mede afhankelijk van het feit of de ondernemer de verhoging doorbelast aan de klant).

Als de toeristenbelasting verhoogd wordt is het belangrijk dit ook in relatie tot meer andere lasten voor ondernemers (zoals WOZ of rioolbelasting) in dat zelfde jaar te bezien en ervoor te waken dat deze niet ook (fors) worden verhoogd. Dit is van belang om te voorkomen dat er een stapeling van extra lasten voor recreatieondernemers ontstaat en de concurrentiepositie wordt aangetast.

Een verhoging van het tarief toeristenbelasting is één van de mogelijkheden om de opbrengsten uit verblijfstoerisme te doen groeien en ook de meest kansrijke. Het tarief is immers al zeven jaar ongewijzigd terwijl de kosten voor de gemeente alleen al door de inflatie stijgen. Een andere mogelijkheid is op termijn het tarief voor hotels te differentiëren van het tarief voor overige accommodaties. Gezien de hogere prijs voor hotelovernachtingen is € 1,- per nacht een zeer beperkt aandeel van de logieskosten. Een tarief van bijvoorbeeld € 2,- voor een hotelovernachting levert de gemeente, als de vraag gelijk blijft, al snel circa € 98.000 per jaar op. Dit neemt nog verder toe als ook bungalows en bed- and breakfasts in dit gedifferentieerd tarief worden betrokken. De extra opbrengst is dan nog eens circa € 216.000, de totale opbrengst stijgt dan met circa € 314.000 (uitgaande van een gelijkblijvend aantal overnachtingen).. In de gemeente Zeewolde wordt bijvoorbeeld voor campings een tarief van € 1,10 geheven en € 2,10 voor andere logiesvormen. We adviseren de gemeente de haalbaarheid en de mogelijkheden hiervoor verder te onderzoeken.

Gezien het forse verblijfsaanbod dat er reeds is in de gemeente, is het niet te verwachten dat de opbrengsten vanuit het volume (meer aanbod) nog fors zal toenemen. Een andere heffingssysteematiek bijv. alles forfaitair zou voordeel op kunnen leveren als hierdoor de kosten van heffen voor de gemeente substantieel zouden dalen (minder controle, minder administratie, etc.) en de opbrengst minimaal gelijk blijft of stijgt.

Het tarief voor de forensenbelasting is reeds aan de hoge kant. We adviseren dit tarief op korte termijn niet verder te verhogen. Wel bestaat de kans dat een deel van de tweede woningen in de gemeente (deels) permanent bewoond wordt. De kosten voor een eigenaar van een tweede woning vanuit de forensenbelasting zijn dan relatief laag ten opzichte van de jaarlijkse kosten voor een inwoner, die zich wel inschrijft in de gemeente. Hoe lager dit tarief is, hoe aantrekkelijker het wordt om permanent te wonen in een vakantiewoning. We adviseren de gemeente hier verder onderzoek naar te doen.

Dagtoerisme

De gemeente, met Giethoorn in het bijzonder, ontvangt vele dag- en verblijfstoeristen, waarvan met name de laatste jaren het dagtoerisme sterk is gegroeid. Het aantal overnachtingen en daarmee de opbrengst van verblijfstoeristen voor de gemeente in de vorm van toeristenbelasting groeide bescheiden (met 6% in vier jaar tijd). Er zijn weinig tot geen meeropbrengsten voor de gemeente van dagtoeristen, terwijl er wel voorzieningen in stand gehouden en onderhouden moeten worden die steeds meer belast worden. We adviseren de gemeente meerdere alternatieven te onderzoeken hoe ook de dagtoerist meer belast kan worden om zo meer evenwichtig met de verschillende type toeristen (dag- en verblijfs gasten) om te gaan:

- **Parkeertarieven.** Er zou overwogen kunnen worden om parkeertarieven in de meest toeristische kern, Giethoorn, in te voeren dan wel te verhogen voor zover de gemeente hier zeggenschap over heeft, aangezien nu alleen het terrein aan de Bartus Warnerweg betaald parkeren is (€ 4,- per dag). Andere (privé) parkeerterreinen, zoals aan het Binnenpad, zijn gratis in Giethoorn.

Anderzijds vraagt de ontwikkeling hiervan ook initiële investeringen, zoals terreinen, slagbomen en controle en beheerkosten;

- **Bijdrage per dagbezoeker.** Een tweede mogelijkheid zou kunnen zijn de bootverhuur met een bijdrage per bezoeker te belasten, aangezien het merendeel van de (dag)bezoekers een tochtje per boot maakt. Ook een generieke bijdrage per dagbezoeker is het onderzoeken waard. In Venetië, dat maar via een beperkt aantal punten toegankelijk is, zijn plannen gemaakt voor 2020 om een bijdrage te heffen via de vervoerstickets, de vergunningen of anderszins;
- **BIZ.** Een laatste optie betreft een BIZ (BedrijvenInvesteringsZone), waarbij ondernemers een (verplichte) bijdrage leveren. In het centrum van Steenwijk bestaat al zo'n BIZ voor winkeliers. Doorgaans doen ook alleen winkeliers hieraan mee, maar voor de gemeente Steenwijkerland zou het interessant kunnen zijn om de mogelijkheden te onderzoeken voor een BIZ waaraan alle ondernemers meedoen: naast winkeliers ook toeristische ondernemers, zoals horeca, logiesvoorzieningen en dagrecreatieve aanbieders. Een combinatie met een fors hoger tarief voor de toeristenbelasting ligt daarbij minder voor de hand. Bovendien levert een BIZ per saldo ook niet direct inkomsten op voor de gemeente, maar deze kan er hooguit toe leiden dat een deel van de werkzaamheden en kosten die samenhangen met toerisme wat anders verdeeld worden.